

[nyheter om eu]

Krisen förvärras i Portugal

Eurokrisen blir allt djupare. I förra månaden meddelade premiärminister José Socrates att Portugal vänder sig till EU och IMF med en begäran om nödlån. Bedömare tror att summan kommer att landa på 80-90 miljarder euro, motsvarande 720-810 miljarder kronor.

Portugal har redan fattat beslut om sänkta löner för offentliganställda, höjd moms, höjd skatt för höginkomsttagare, uppskjutna infrastrukturinvesteringar och nedskärningar i försvarsbudgeten. Premiärminister José Socrates fick nyligen ett förslag om mer nedskärningar [det fjärde i ordningen på ett år] stoppat i parlamentet och valde att lämna in sin avskedsansökan.

På EU-toppmötet i slutet av mars uppmanade Tysklands förbundskansler Angela Merkel de politiska krafterna i Portugal att ta sitt ansvar och göra de nedskärningar som behövs. Även EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso, tidigare premiärminister i Portugal, intog en oresonlig hållning. Han underströk att det åtstramningspaket som Portugals parlament röstat ned redan godkänts på EU-nivå.

Portugal kommer säkert att beviljas nödlån från EU och IMF – under förutsättning att Lissabon underkastar sig direktiven från dessa båda nyliberala institutioner. Det kommer att handla om att ytterligare skära ned på de offentliga utgifterna, avreglera arbetsmarknaden, försämbra socialförsäkringssystemen och privati-

sera offentlig egendom.

Men budgetnedskärningar är kontra-produktiva eftersom de förvärrar den ekonomiska krisen.

– De budgetbesparingar som redan pågår väntas leda till att ekonomin krymper både i år – med cirka 1,5 procent – och nästa år, säger Cristina Casalinho, chefsekonom på den portugisiska banken BPI, till Svenska Dagbladet.

I Portugal väntar nyval den 5 juni. Den redan starka portugisiska vänstern i form av kommunistpartiet och vänsterblocket kommer förmodligen växa ytterligare. De portugisiska fackförbunden kommer heller inte att stillatigande titta på att landets ekonomi underställs EU och IMF. Många protester väntar framöver. Ett fackförbund har redan manat till strejk den 6 maj.

Gösta Torstensson

Sverige bötfälls av EU-kommissionen

I mitten av mars röstade riksdagen för att skjuta upp beslutet om att genomföra EU:s datalagringsdirektiv. Datalagringsdirektivet inskränker den personliga integriteten. Lagstiftningen innebär att telefon- och Internetoperatörer ska spara information om telefonsamtal, sms, e-post och Internettrafik. Myndigheterna ska kunna använda uppgifterna för att utreda grova brott och för att kartlägga varifrån, när och med vem misstänkta har haft kontakter.

Riksdagsbeslutet skedde på initiativ av Vänsterpartiet och Miljöpartiet och fick stöd av Sverigedemokraterna. De

använde sig av regler i grundlagen som säger att ett förslag som rör mänskliga rättigheter ska vila i ett år om fler än en sjättedel av de röstande riksdagsledamöterna vill det. Justitiekommittén kan ta upp frågan nästa gång i mars 2012.

I februari 2010 dömdes Sverige i EU-domstolen för att inte ha genomfört datalagringsdirektivet. I mitten av april beslutade EU-kommissionen att återigen dra Sverige inför EU-domstolen eftersom regeringen fortfarande inte har genomfört direktivet.

Samtidigt föreslog kommissionen att Sverige ska betala cirka 85.000 kr [9.597 euro] per dag från den 4 februari 2010 fram till att nästa dom kommer. Dessutom tillkommer ett vite på lite mer än 360.000 kr [40.947 euro] per dag efter en andra dom fram till att direktivet genomförts i Sverige. EU-kommissionens förslag betyder att Sverige kommer att tvingas betala uppåt 100 miljoner kronor i böter till EU – för att riksdagen tillämpar den svenska grundlagen.

Eva-Britt Svensson

EU:s upphandling ska "moderniseras"

EU ska skaffa sig "modernare" regler för offentlig upphandling. I ett utlåtande över planerna markerar riksdagen att större hänsyn ska tas till lönevillkor och arbetsmiljö.

En majoritet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna, vill att EU-kommissionen ska använda sig av en konvention från ILO, Internationella arbetsorganisationen. Den slår fast att offentliga upphandlingar ska innehålla klausuler som ger löntagarna garantier för minst avtalsenliga löner och arbetstider.

Därmed förbättras möjligheterna att stänga ute företag som ägnar sig åt social dumpning från offentliga kontrakt, enligt de rödgröna partierna.

Kritik mot ny lag om företagsråd

Den 6 juni i år får Sverige en ny lag om europeiska företagsråd. Lagen bygger på ett EU-direktiv och gäller anställdas rätt till information och samråd i företag som finns i flera europeiska länder och har minst 1.000 anställda.

De tre rödgröna partierna var kritiska till flera delar av förslaget. Bland annat ska företag kunna belägga fackrepresentanter och experter med tystnadsplikt så länge som det finns behov av det.

Det kan tolkas som att tystnadsplikt och skadeståndsansvar ska gälla livet ut, enligt de tre partierna. Men deras krav på tydligare regler röstades ned av de borgerliga partierna och Sverigedemokraterna.

Vill se sociala krav vid upphandling

Professor Niklas Bruun vid Handelshögskolan i Helsingfors uppmanar kommuner och landsting att ställa sociala krav, som till exempel lön enligt kollektivavtal, vid upphandlingar.

– Vi får inte veta var gränserna går förrän vi får fall som har prövats av EU-domstolen, säger Niklas Bruun. Sverige drev tidigare på för att EU skulle tillåta sociala hänsyn, som goda arbetsvillkor och lön enligt kollektivavtal, vid upphandlingar. Men i praktiken

är Sverige tillsammans med Storbritannien sämst på att tillåta sociala hänsyn på hemmaplan.

– Konkurrensverket har kört en sträng linje och uppmanat kommunerna att vara försiktiga, så att de inte gör något olagligt och tvingas göra om upphandlingen, säger Niklas Bruun.

Danmark tvingar svenskar visa pass

Svenskar kan komma i kläm när Danmark bryter mot den nordiska passunionen. Polisen på andra sidan sundet kräver nu nämligen att svenska medborgare som ser ut att ha annan etnisk bakgrund än ursprungsnordisk ska visa pass när de tar tåget till Danmark.

Enligt den danska polisen är det för att stoppa illegal invandring till landet och regeringspartiet Venstre och främlingsfientliga Dansk Folkeparti stödjer policyn.

Enligt den nordiska passunionens regler ska dock inga medborgare behöva visa pass när de reser mellan länderna.

Moderaterna blockerar sprutbyte i Stockholm

Sverige är, med undantag för Malmö och Lund, det enda EU-lands tillsammans med Grekland som inte har något program där missbrukare kan byta begagnade sprutor mot rena. Organisationer som EU:s narkotikaorgan rekommenderar att Sverige inför ett sprutbytesprogram.

Moderaterna i Stockholm fortsätter att säga nej till sprutbyte för missbrukare. Anledningen är, enligt det moderata socialborgarrådet Anna König Jerlmyr, bland annat att partiet befarar att lokalen där sprututbytet ska ske blir en central för langning.

Nya regler för export av krigsmateriel

Sverige ska få nya regler för export av krigsmateriel, föreslår regeringen. Bakgrunden är de EU-regler som antogs 2009. En förändring är att även tekniskt stöd till andra länder ska kräva tillstånd från Inspektionen för strategiska produkter. Regeringen kan dock besluta om undantag från kravet på

tillstånd för export av krigsmateriel eller tekniskt bistånd. Undantagen gäller bland annat vid samarbete med andra EU-länder eller för att Nato ska kunna fullgöra sina uppdrag.

Lagändringen träder i kraft den 30 juni nästa år.

EU-regler gör det lättare byta DNA

Polisen i EU ska dela med sig av DNA-profiler, fingeravtryck och uppgifter om fordon. Regeringen vill ha riksdagens stöd för att göra de lagändringar som krävs för svensk del.

Enligt EU-reglerna kan polisen i ett EU-land vid en brottsutredning söka efter DNA-profiler eller fingeravtryck i ett annat EU-lands register. Om det blir träff får det andra landets polis ansöka om att få ut ytterligare information, bland annat personuppgifter. Det land som har uppgifterna avgör om de ska lämnas ut. Enligt regeringen ska allt informationsutbyte med andra länders polis gå via Rikspolisstyrelsen. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 augusti i år.

Utländsk polis på svenska gator

Uniformerad och beväpnad utländsk polis ska tillåtas i Sverige, enligt en statlig utredning "Utökad polis-samarbete i Norden och EU" [SOU 2011:25]. Rikspolisstyrelsen ska enligt förslaget få rätt att kalla på hjälp från hela EU. Justitieminister Beatrice Ask [m] välkomnar förslaget.

– Det finns två exempel där det är uppenbart att det finns skäl att pröva frågan. Det ena är gränstrakterna. I Skåne visavi Danmark har vi ju redan en speciallösning, men även i Tornedalen finns det ibland önskemål. Det andra är exceptionella händelser, där man inte kan säga att man aldrig kommer att ha ett behov av att få hjälp av andra, säger Ask.

Utredningen beskriver fem olika "scenarier": Om ett kriminellt mc-gäng samlas, en terroristattack inträffar, en större passagerarbåt på Östersjön kapas, en stor fotbollsmatch arrangeras eller ett möte med "utomparlamentariska grupper" på "höger- eller vänsterkanten" spårar ur kan svensk polis behöva assistans för att "återställa ordningen".